

Használatiminta-oltalom

A használati minták oltalmáról az 1991. évi XXXVIII. törvény rendelkezik.

Az oltalmazható használatiminta fogalma

Használatiminta-oltalomban részesülhet valamely tárgy kialakítására, szerkezetére vagy részeinek elrendezésére vonatkozó megoldás (továbbiakban minta), ha

- új,
- feltalálói lépésen alapul és
- iparilag alkalmazható.

Mintának minősül továbbá a berendezés és a több - egymással kapcsolatban lévő - eszközökből álló rendszer is.

Új a minta, ha nem tartozik a technika állásához. A technika állásához tartozik mindaz, az elsőbbségi időpont előtt írásbeli közlés, szóbeli ismertetés, gyakorlatbavétel útján vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált. Nem tartozik a technika állásához a bejelentő vagy jogelődje részéről vagy hozzájárulásával, illetve a bejelentő vagy jogelődje jogainak megsértésével történt közlés vagy gyakorlatbavétel, ha az az elsőbbség napját nem több, mint hat hónappal előzte meg.

Feltalálói lépésen alapul a minta, ha a technika állásához képest a mesterségben járatos személy számára nem nyilvánvaló. A használatiminta-oltalom jogintézménye azáltal, hogy az oltalom elnyeréséhez szükséges alkotói szint nem a szakemberhez, hanem a mesterségben járatos személyhez viszonyítva került megállapításra, lehetővé teszi a szabadalmazható találmány színvonalát el nem érő, de szellemi alkotótevékenységen alapuló műszaki megoldások védelmét is.

Iparilag alkalmazható a minta, ha valamely iparágban – ideértve a mezőgazdaságot is – előállítható vagy használható.

Nem minősül mintának és ezáltal nem részesülhet mintaoltalomban a fenti megfogalmazásnak megfelelően különösen

- a termék esztétikai kialakítása,
- növényfajta,
- vegyi termék és
- keverék.

Hasonlóan nem részesülhetnek mintaoltalomban az üzleti tervek, játékszabályok, valamint az eljárások.

Továbbá a minta nem részesülhet mintaoltalomban, ha gazdasági tevékenység körében történő hasznosítása a közrendbe vagy a köz erkölcsbe ütközne, de az ilyen hasznosítás nem tekinthető közrendbe ütközőnek pusztán azért, mert valamely jogszabállyal ellentétben áll.

A használatiminta-oltalmi bejelentés benyújtása

Használatiminta-oltalmat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához benyújtott bejelentésben lehet igényelni. A bejelentésnek a bejelentési kérelmen túl tartalmaznia kell a minta leírását az igénypontokkal és a rajzot, az alaki előírásoknak megfelelően. Egy bejelentésben csak egy minta oltalmát lehet kérni. A mintaoltalmi bejelentésért az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

A használatiminta-oltalmi bejelentés vizsgálata

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a mintaoltalmi bejelentés érdemi vizsgálatát a következő szempontokból végzi:

- a) a bejelentés tárgya minta-e;
- b) a bejelentés tárgya iparilag alkalmazható-e;
- c) a bejelentés tárgya nem ütközik-e közrendbe vagy a köz erkölcsbe;
- d) a leírás megfelel-e a törvényes feltételeknek, vagyis a leírás lehetővé teszi-e, hogy a mesterségben járatos személy a minta tárgyát a leírás és a rajzban foglaltak alapján megvalósíthassa, illetve a leírás végén egy vagy több igénypontban meghatározták-e (a leírás egyéb részeivel összhangban) az igényelt mintaoltalom terjedelmét;
- e) a minta egységes-e;
- f) az elsőbbséget szabályszerűen igényelték-e
- g) a bejelentést új tartalom bevitelével nem változtatták-e meg úgy, hogy a tárgya bővebb lett annál, mint amit a bejelentés napján benyújtott bejelentésben feltártak.

Egyéb érdemi előírások teljesülésének vizsgálatára a megadási eljárás során nem kerül sor, így tehát az újdonság és a feltalálói lépés meglétét az engedélyezési eljárásban nem vizsgálja a Hivatal, ezen feltételek vizsgálatára a külön kérelemre induló oltalmazhatósági véleményben kerülhet sor.

A használatiminta-oltalom időtartama

A mintaoltalom a bejelentés napjától számított tíz évig tart. A mintaoltalom tartamára évenként – külön jogszabályban meghatározott – fenntartási díjat kell fizetni.

A használatiminta-oltalom tartalma

A mintaoltalom alapján a mintaoltalom jogosultjának kizárólagos joga van arra, hogy a mintát hasznosítsa, illetve hasznosítására másnak engedélyt (licenciát) adjon. A kizárólagos hasznosítási jog kiterjed a minta szerinti termék gazdasági tevékenység körében való előállítására, használatára, behozatalára és forgalomba hozatalára. Kizárólagos hasznosítási joga alapján a mintaoltalom jogosultja bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül hasznosítja a mintát.

A használatiminta-oltalom terjedelme

A mintaoltalom az olyan termékre terjed ki, amelyben az igénypont összes jellemzője megvalósul, vagy amelyben egy vagy több igényponti jellemzőt egyenértékű jellemzővel helyettesítettek. Egy jellemző egy másikkal egyenértékű, ha lényegében ugyanazt a feladatot lényegében ugyanolyan módon és eredménnyel látja el.

Az igénypontokat csak a leírás és a rajzok alapján szabad értelmezni.

A használatiminta-oltalom területi hatálya

A használati minták nemzeti lajstromozása csak Magyarország területére biztosít oltalmat.

A külföldi jogszerzést segíti elő a Szabadalmi Együttműködési Szerződés, melynek keretein belül egyetlen nyelven, egy helyen (Magyarországon a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál) benyújtott bejelentéssel megindítható a nemzetközi szabadalmi bejelentés (PCT) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál korábban benyújtott használatiminta-oltalmi bejelentés alapján, annak elsőbbségi napjának igénylése mellett, akár valamennyi szerződő államban.

Szabadalom származtatása használatiminta-oltalomból

A használatiminta-oltalmi bejelentésből azonos tárgyú szabadalmi bejelentés származtatható, amelyben a bejelentő igényt tarthat a használatiminta-oltalmi bejelentés bejelentési napjára és elsőbbségére. A származtatott szabadalmi bejelentés benyújtásának a használati mintaoltalom megadása kérdésében hozott döntés jogerőre emelkedésétől számított három hónapon, legkésőbb a mintaoltalmi bejelentés napjától számított húsz éven belül van helye. Nincs helye származtatásnak, ha a használatiminta-oltalmi bejelentést európai szabadalmi bejelentésből vagy európai szabadalomból származtatták.

Használatiminta-oltalom származtatása szabadalomból

A szabadalmi bejelentésből azonos tárgyú használatiminta-oltalmi bejelentés származtatható, amelyben a bejelentő igényt tarthat a szabadalmi bejelentés bejelentési napjára és elsőbbségére. A mintaoltalmi bejelentést akkor illeti meg a származtatás alapján a szabadalmi bejelentés elsőbbsége és napja, ha a származtatott mintaoltalmi bejelentést a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához benyújtják a szabadalmi bejelentési eljárás során a szabadalmat adó határozat jogerőre emelkedéséig vagy a szabadalmi bejelentést elutasító határozat jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül, vagy a szabadalom újdonság vagy feltalálói tevékenység hiányában történő megsemmisítése esetén a határozat jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül. A mintaoltalmi bejelentés származtatásának csak a szabadalmi bejelentés napjától számított tíz éven belül van helye.

Oltalmazhatósági vélemény

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a bejelentő vagy – a mintaoltalom megadását követően – a mintaoltalom jogosultjának kérelmére oltalmazhatósági véleményt készít. Az oltalmazhatósági vélemény újdonságkutatáson alapuló, indokolást is tartalmazó, a törvényben meghatározott joghatásokon túlmenően kötőerővel nem rendelkező megállapítás arról, hogy a minta kielégítheti-e az újdonság, a feltalálói lépés és az ipari alkalmazhatóság követelményeit. Az oltalmazhatósági vélemény elkészítése a mintaoltalmi bejelentés vizsgálatától elkülönülten folyik, és a mintaoltalom megadható az oltalmazhatósági vélemény elkészültét megelőzően is. Az oltalmazhatósági véleményért az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló, külön jogszabályban meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni. Az oltalmazhatósági véleményt az erre irányuló kérelem benyújtásának napján rendelkezésre álló leírás és igénypont, valamint rajz alapján készíti el, és azt az oltalmazhatósági véleményre irányuló kérelem benyújtásától számított hat hónapon belül küldi meg – a hivatkozott iratok másolatával együtt – a bejelentőnek, illetve a mintaoltalom jogosultjának.